

Uitspraak klachtencommissie Wvggz

Uitspraak van de Klachtencommissie Wvggz zoals bedoeld in hoofdstuk 10.6 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (verder te noemen Wvggz).

Betreft de klacht van de heer XXXXXX, klachtnummer 2021/017

Datum binnenkomst van de klacht: 18-02-2021
Datum behandeling van de klacht: 01-03-2021
Datum uitspraak klacht: 03-03-2021

De klachtencommissie Wvggz, heeft zich beraden over de klacht van de heer XXXXXX, geboren op XXXXXXXXXXXX, aan wie ten tijde van het indienen van de klacht op grond van een zorgmachtiging verplichte zorg werd verleend door het Vincent van Gogh. De heer XXXXX zal verder worden aangeduid als klager. Klager verbleef vanaf 30 december 2020 tot 27 januari 2021 binnen het Vincent van Gogh, locatie XXXX, afdeling XXXX. Op 27 januari 2021 werd klager overgeplaatst naar XXXXXXX. Klager is inmiddels per 2 februari 2021 met ontslag en wordt ambuland behandeld. Klager verblijft te XXXXXXX aan de XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX.

1. Verloop van de procedure.

Op 18 februari 2021 ontving de klachtencommissie van klager een op 2 februari 2021 gedateerd klachtformulier, dat door de klachtencommissie is geregistreerd onder het klachtnummer 2021/017.

De klacht ziet op een beperking van de bewegingsvrijheid met ingang van 27 januari 2021.

In een email van 9 februari 2021 heeft klager verzocht om hem ook een schadevergoeding toe te kennen.

De klacht betreft een klachtmogelijkheid zoals opgenomen in artikel 10.3 Wvggz.

De door klager bestreden beslissing is genomen door de heer XXXXXXX, zorgverantwoordelijke psychiater, en verder te noemen verweerder.

Klager heeft de klachtencommissie toestemming verleend om, indien nodig, zijn (medisch en verpleegkundig) dossier in te zien.

Klager werd in de onderhavige klachtenprocedure bijgestaan door mevrouw XXXXXXX, patiëntenvertrouwenspersoon, en verder te noemen PVP. Zij werd tijdens de hoorzitting vervangen door mevrouw XXXXXXX, eveneens patiëntenvertrouwenspersoon.

Door verweerder is tijdens de hoorzitting mondeling verweer gevoerd.

Vanwege Covid 19 heeft de klachtencommissie met instemming van alle betrokkenen op 1 maart 2021 een digitale hoorzitting gehouden via MS Teams.

Klager, bijgestaan door de PVP, en verweerder zijn toen in persoon verschenen.

Het definitieve en schriftelijke oordeel van de klachtencommissie ten aanzien van de klacht is door de klachtencommissie vastgesteld op 3 maart 2021.

Dezelfde dag is een exemplaar van dat oordeel aan klager, de PVP, verweerder, de geneesheer-directeur, de directie van het Vincent van Gogh en aan de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd toegezonden.

2.1. Standpunten klager en namens klager de PVP

Kort samengevat en voor zover voor de beoordeling van de klacht van belang, stelt klager, en de PVP namens klager, het navolgende.

Uitspraak klachtencommissie Wvggz

Klager is van oordeel dat hij ten onrechte in zijn vrijheden is beperkt: klager mocht de afdeling alleen onder begeleiding van verpleegkundigen verlaten. De aanleiding voor deze beperking is het op 26 januari 2021 aantreffen van 5,9 gram softdrugs in de fouillering van klager. Klager erkent dat hij die softdrugs had gekocht en in zijn bezit had. Tijdens de hoorzitting merkt klager nog op dat het stom was om die mee te nemen naar de afdeling. Klager is van mening dat hij op grond van het gedoogbeleid over deze hoeveelheid mocht beschikken. Dat beleid laat het toe dat hij over een kleine hoeveelheid softdrugs mag beschikken voor eigen gebruik. Anders dan verweerder, die zich op het standpunt stelt dat het gebruik van softdrugs het psychiatrisch toestandsbeeld van klager negatief beïnvloedt, is klager bovendien van mening dat het gebruik van softdrugs voor hem een vorm van zelfmedicatie is die hem goed doet en bovendien ook helpt tegen de pijn die klager ondervindt van rugklachten. Klager stelt dat hij al vanaf 12 jaar oud softdrugs gebruikt: dat is een onderdeel van zijn leven. Tenslotte stelt klager het gebrekkige corona beleid aan de orde: op de afdeling wordt geen 1,5 meter afstand in acht genomen en worden er in de publieke ruimtes geen mondkapjes gedragen. Desgevraagd door de voorzitter geven klager en de PVP aan dat dit geen klacht is op grond van de Wvggz en daarom niet door de klachtencommissie behoeft te worden beoordeeld.

2.2. Standpunten verweerder

Verweerder stelt dat klager in het kader van een zorgmachtiging d.d. 25 september 2020 ambulante werd behandeld. Klager werd in verband met manisch psychotische ontregeling in het kader van een al langer bestaande bipolaire 1 stoornis op 29 december 2020 opgenomen in de kliniek. Vanaf opname is het vrijhedenbeleid steeds afgestemd op het actuele toestandsbeeld, soms beperkt, soms weer uitgebreid. Klager was het met dat beleid eens. Op 26 januari 2021 werd in de fouillering van klager een hoeveelheid softdrugs aangetroffen die klager tijdens onbegeleide vrijheden had gekocht. Omdat het gebruik van softdrugs van negatieve invloed is op het geestelijk functioneren van klager, softdrugs in de kliniek niet zijn toegestaan en er ook een risico ontstond van gebruik door medepatiënten (klager laat zich gemakkelijk door anderen beïnvloeden) is klager vervolgens beperkt in zijn vrijheden in die zin dat klager de kliniek alleen nog onder begeleiding mocht verlaten.

3. Beoordeling van de klacht

3.1. Algemene overwegingen ten aanzien van de klachten

3.1.1. Klager heeft de klacht gebaseerd op art.10.3 Wvggz en is dus ontvankelijk in de klacht.

3.1.2. De klachtencommissie is bevoegd om van deze klacht kennis te nemen.

3.1.3. Nu de klacht geen betrekking meer heeft op een actuele beslissing zal de klachtencommissie binnen 4 weken na ontvangst van de klacht uitspraak doen.

3.1.4. De klachtencommissie komt aan een inhoudelijke beoordeling van de klacht toe.

Een belangrijk uitgangspunt voor de inhoudelijke beoordeling van klachten in het algemeen, is het recht van de patiënt op bescherming van zijn lichamelijke en geestelijke integriteit en diens recht op privacy. Inbreuken daarop moeten een wettelijke basis hebben. De Wvggz biedt een basis om die inbreuken te rechtvaardigen mits aan de in die wet gestelde voorwaarden wordt voldaan.

De klachtencommissie stelt op de eerste plaats vast dat er ten tijde van de bestreden beslissing sprake was van een door de rechtbank Limburg afgegeven zorgmachtiging d.d. 25 september 2020. Op 6 januari 2021 is die zorgmachtiging door de rechtbank Limburg gewijzigd en is daar als vorm van toe te passen verplichte zorg onder meer de beperking van de bewegingsvrijheid aan toegevoegd (tot en met uiterlijk 6 maart 2021). Door de zorgverantwoordelijke is op 27 januari 2021 schriftelijk aan de geneesheer- directeur kenbaar gemaakt dat hij verplichte zorg gaat toepassen in de vorm van het beperken van de bewegingsvrijheid. De geneesheer-directeur heeft klager daarvan op 28 januari 2021 in kennis gesteld, waarbij klager is gewezen op zijn klachtmogelijkheden.

De verplichte zorg kan op grond van art.3.3. Wvggz alleen worden verleend als een persoon als gevolg van een psychische stoornis risico's op ernstige benadeling van zijn eigen lichamelijke of geestelijke

Uitspraak klachtencommissie Wvggz

integriteit oproept of dat oproept voor anderen (oorzakelijk verband tussen de psychische stoornis en het aanzienlijke risico op ernstig nadeel voor de persoon zelf of voor een ander), er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid bestaan, er geen minder bezwarende alternatieven zijn die voor die persoon ook het beoogde effect sorteren, de verplichte zorg, gelet op het beoogde doel van de verplichte zorg evenredig is, en het tenslotte redelijkerwijs is te verwachten dat de te verlenen verplichte zorg effectief is en veilig kan worden verleend.

Bovendien moet er worden voldaan aan art.3.4.Wvggz: de verplichte zorg kan alleen worden verleend om een crisissituatie af te wenden, om ernstig nadeel af te wenden, om de geestelijke gezondheid van de betrokkene te stabiliseren, om de geestelijke gezondheid van de betrokkene dusdanig te herstellen dat hij zijn autonomie zoveel mogelijk herwint of om de fysieke gezondheid van de betrokkene te stabiliseren of te herstellen, in het geval dat door het gedrag van de betrokkene als gevolg van diens psychische stoornis kan leiden tot ernstig nadeel daarvoor.

3.2. Klachtgerichte overwegingen

Van belang voor de inhoudelijke beoordeling van de in de kliniek verleende verplichte zorg, en in casu de beperking van de bewegingsvrijheid, is naar het oordeel van de klachtencommissie naast de reeds in de algemene overwegingen genoemde wettelijke bepalingen en uitgangspunten eveneens art.8.9 Wvggz.

Dat artikel bepaalt het navolgende.

Artikel 8:9

1. De zorgverantwoordelijke neemt ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,*
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en*
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.*

2. De zorgverantwoordelijke stelt een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg op grond van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging op schrift en voorziet de beslissing van een schriftelijke motivering.

3. De geneesheer-directeur geeft betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

4. Indien verplichte zorg anders dan strekkende tot opname in een accommodatie, op grond van een crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging wordt toegepast, legt de zorgverantwoordelijke, onverminderd het bepaalde in artikel 1:5, na overleg met de vertegenwoordiger, schriftelijk vast in het dossier, bedoeld in artikel 8:4, met vermelding van de datum en het tijdstip, of:

- a. betrokkene tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake in staat is, en*
- b. er een acuut levensgevaar dreigt voor betrokkene dan wel er een aanzienlijk risico is voor een ander op levensgevaar, ernstig lichamelijk letsel, ernstige psychische, materiële, immateriële of financiële schade, ernstige verwaarlozing of maatschappelijke teloorgang, of om ernstig in zijn ontwikkeling te worden geschaad, dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar is.*

5. De zorgaanbieder, geneesheer-directeur en zorgverantwoordelijke leggen geen beperkingen op in het contact van betrokkene met de vertegenwoordiger, de inspectie of de justitiële autoriteiten.

Voorts dient de te verlenen verplichte zorg proportioneel te zijn (moet in verhouding staan tot het af te wenden gevaar), subsidiair te zijn (er moeten voor de betrokkene geen minder ingrijpende middelen/maatregelen bestaan die hetzelfde beoogde doel kunnen bereiken) en dient die zorg

Uitspraak klachtencommissie Wvggz

doelmatig te zijn (van de te verlenen verplichte zorg mag effect worden verwacht). Tevens moet de te verlenen verplichte zorg ook veilig kunnen worden uitgevoerd.

Tenslotte moet de zorgverantwoordelijke op grond van art.8.9 lid 3 Wvggz de betrokkene deugdelijk en gemotiveerd in kennis stellen van welke verplichte zorg zal worden verleend, waarom die verplichte zorg wordt verleend en dient hij de betrokkene te wijzen op zijn verzet mogelijkheden.

Inhoudelijke beoordeling van de klacht

Aan de procedurele voorwaarden wordt naar het oordeel van de klachtencommissie voldaan: de zorgmachtiging voorziet als vorm van verplichte zorg in het beperken van de bewegingsvrijheid. Door tussenkomst van de geneesheer-directeur heeft klager de in art. 8:9 Wvggz bedoelde schriftelijke mededeling ontvangen. Ook aan de overige in art. 8:9 Wvggz bedoelde voorwaarden wordt voldaan. Klager noch de PVP namens klager hebben daar verweer op gevoerd.

Uit de mededeling zoals bedoeld in art. 8:9 Wvggz leidt de klachtencommissie af dat middelengebruik het psychiatrisch toestandsbeeld destabiliseert. De manisch psychotische ontregeling in het kader van een bipolaire 1 stoornis en die ook tot de opname in de accommodatie heeft geleid was heftig. Klager vervuilde zijn woning, strooide vogelzaad uit over de vloer van de woning, klager had nat papier in het stopcontact gestopt, water uit de verwarming laten stromen en was verward.

Na opname in de CIBU op 30 december 2020 werd het vrijhedenbeleid afgestemd op het geleide van het actuele toestandsbeeld en kon klager zich daarin vinden.

Nadat op 26 januari 2021 in de fouillering van klager een hoeveelheid softdrugs was aangetroffen is besloten dat klager alleen nog onder begeleiding van de afdeling mocht.

Verweerder heeft in dat verband aangevoerd dat het gebruik van softdrugs van destabiliserende invloed is op de geestelijke gesteldheid van klager en daarmee tot een ernstige benadeling van die geestelijke gesteldheid kan leiden. Klager kan terugvallen in een ernstige psychotische ontregeling die juist de opname in de accommodatie noodzakelijk maakte. Daarnaast heeft verweerder aangevoerd dat het ook niet is toegestaan om op de afdeling in het bezit te zijn van soft- of harddrugs. Verweerder geeft verder aan dat klager zich gemakkelijk door anderen laat beïnvloeden waardoor het risico ontstond dat ook medepatiënten de drugs konden gaan gebruiken met een destabiliserende invloed op de geestelijke gesteldheid van die medepatiënten.

De klachtencommissie heeft geen redenen om aan de standpunten van verweerder te twijfelen en is van oordeel dat die standpunten een beperking van de bewegingsvrijheid rechtvaardigen. Daarbij merkt de klachtencommissie nog op dat niet alle bewegingsvrijheden aan klager zijn ontnomen: klager mocht onder begeleiding wel de kliniek verlaten.

De klachtencommissie is van oordeel dat de beperking van de bewegingsvrijheid afgezet tegen het risico op een ernstige terugval van klager vanwege de destabiliserende invloed van de drugs op diens geestestoestand proportioneel is. De beperking in de bewegingsvrijheid is tevens subsidiair nu klager wel nog onder begeleiding de kliniek mocht verlaten. Dat de beperking tevens doelmatig is leidt de klachtencommissie af uit de vaststelling dat niet goed valt in te zien hoe verweerder anders had kunnen handelen om te voorkomen dat klager weer drugs zou gaan kopen en gebruiken.

De klachtencommissie zal de klacht dan ook ongegrond verklaren en het verzoek om schadevergoeding afwijzen.

4.De uitspraak

-de klachtencommissie verklaart de klacht van klager **ongegrond**;

wijst af het verzoek om een schadevergoeding.

Venray,

3 maart 2021,

Mr. XXXXXXXXX, voorzitter

Uitspraak klachtencommissie Wvggz

De Klachtencommissie bestond uit:

*Dhr. mr. XXXXXXXXXXXX, jurist en voorzitter van de klachtencommissie;

*Dhr. XXXXXXXXXXXX, sociaal psychiatrisch verpleegkundige en lid van de klachtencommissie;

*Mevr. XXXXXXXXXXXX, verpleegkundige en lid van de klachtencommissie.

Eventuele gegrondverklaring van een klacht of een klachtonderdeel houdt niet automatisch in dat deze klacht ook op grond van het civiel-, straf- of tuchtrecht gegrond wordt verklaard.

Op grond van art. 10:7 Wvggz kan betrokkene, de vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene onder de in art. 10:7 Wvggz genoemde voorwaarden tegen de uitspraak van de klachtencommissie in beroep bij de rechter. Op grond van art. 10:9 Wvggz kan de rechter de beslissing waartegen de klacht is gericht, schorsen.